

*Bruksela, 11.3.2022.
C(2022)1406 final*

*Tomasz GRODZKI
Marszałek Senatu
Ul. Wiejska 6
00-902 Warszawa*

Szanowny Panie Marszałku!

Komisja pragnie podziękować Senatowi RP za przedstawienie opinii na temat wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie efektywności energetycznej (wersja przekształcona) {COM(2021) 558 final}.

Komisja docenia poparcie Senatu dla katalogu proponowanych środków i opinię Senatu co do tego, że wniosek przyczynia się do przyspieszenia transformacji i zwiększenia efektywności energetycznej budynków. Komisja dokładnie przeanalizowała kwestie poruszone przez Senat.

Dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej, wraz z innymi przepisami UE w zakresie energii i klimatu, ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia ekologicznej i sprawiedliwej transformacji, która nie pozostawia nikogo w tyle. Polityka w zakresie efektywności energetycznej ma zasadnicze znaczenie dla obniżenia emisji gazów cieplarnianych w sposób racjonalny pod względem kosztów i przyczynia się do zapewnienia korzyści dla środowiska i klimatu oraz korzyści gospodarczych i społecznych, w tym tworzenia miejsc pracy, wzrostu gospodarczego, zmniejszenia ubóstwa energetycznego, poprawy warunków życia i jakości powietrza, obniżenia rachunków za energię i poprawy stanu zdrowia. Efektywność energetyczna jest warunkiem koniecznym skutecznej polityki obniżania emisyjności i jako taka musi być traktowana priorytetowo. Jej zasadniczy wkład w osiągnięcie celu UE, jakim jest obniżenie emisji netto gazów cieplarnianych o co najmniej 55% do 2030 r., został określony ilościowo w ocenie skutków towarzyszącej komunikatowi Komisji z września 2020 r. w sprawie ambitniejszego celu klimatycznego Europy do 2030 r. („Plan w zakresie celów klimatycznych na 2030 r.”¹).

Z uwagi na podwyższony cel klimatyczny należy wzmóc wysiłki na rzecz poprawy efektywności energetycznej do 2030 r. Zgodnie z oceną zawartą w planie w zakresie celów klimatycznych szacowane zużycie energii końcowej nie powinno wynosić więcej niż 36–37%, a zużycie energii pierwotnej nie powinno przekraczać 39–41% w porównaniu z prognozami przedstawionymi w scenariuszu odniesienia z 2007 r. W tym celu Komisja zaproponowała – w ramach przekształcenia dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej – zwiększenie

¹ COM (2020) 562 final.

wiążącego celu UE w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. o 9% w porównaniu z prognozami przedstawionymi w scenariuszu odniesienia z 2020 r.² (co odpowiada szacowanym staraniom określonym w Planie w zakresie celów klimatycznych).

Jednocześnie na podstawie oceny skutków towarzyszącej wnioskowi dotyczącemu przekształcenia dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej Komisja stwierdziła, że proponowane zmiany dotyczące zwiększenia celu w zakresie efektywności energetycznej nie wykraczają poza to, co jest konieczne, wykonalne i opłacalne w kontekście dążenia do ambitniejszych celów w zakresie efektywności energetycznej w świetle zwiększonego celu klimatycznego na 2030 r. W związku z tym zmiany te są proporcjonalne do wymaganego unijnego poziomu ambicji. Badania i modele pokazują niewykorzystany potencjał oszczędności energii we wszystkich państwach członkowskich. Ponadto, mimo że we wniosku dotyczącym przekształcenia dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej ujęto wyższy cel UE w zakresie efektywności energetycznej, państwa członkowskie zachowują znaczny poziom elastyczności co do sposobu osiągnięcia tego nowego celu. Państwa członkowskie obliczają swoje wkłady krajowe przy pomocy wzoru określającego wartości odniesienia dla ich poziomu ambicji, ale wkłady krajowe pozostają orientacyjne. Ponadto zgodnie z art. 4 ust. 2 wniosku państwa członkowskie mają elastyczność w zakresie uwzględniania uwarunkowań krajowych przy ustalaniu swoich wkładów oraz ich orientacyjnej trajektorii.

Wniosek dotyczący przekształcenia dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej ma na celu dalsze wzmocnienie pozycji i dalszą ochronę odbiorców wrażliwych i wrażliwych użytkowników końcowych oraz osób dotkniętych ubóstwem energetycznym. Wniosek zawiera podwyższone wymagania dotyczące podnoszenia świadomości i przekazywania informacji w celu wzmocnienia pozycji konsumentów i zaangażowania ich w poprawę efektywności energetycznej i działania w tym zakresie. Dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej zawiera między innymi wymóg wdrożenia i finansowania środków poprawy efektywności energetycznej w pierwszej kolejności wśród odbiorców wrażliwych, osób dotkniętych ubóstwem energetycznym oraz, w stosownych przypadkach, osób zajmujących mieszkania socjalne, w celu złagodzenia ubóstwa energetycznego. Z oceny skutków przekształcanej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej wynika, że łagodzenie ubóstwa energetycznego powinno być działaniem priorytetowym w ramach tej dyrektywy. Efektywność energetyczną uznaje się za najskuteczniejsze rozwiązanie mające na celu złagodzenie ubóstwa energetycznego i przewyżczenie niektórych potencjalnych negatywnych skutków dystrybucyjnych środków cenowych.

Aby zaradzić społecznym skutkom transformacji i wesprzeć wdrażanie działań, w pakiecie „Gotowi na 55” zaproponowano konkretne środki, uwzględnione w dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej, oraz nowy instrument finansowania – Społeczny Fundusz Klimatyczny. Fundusz powinien zapewniać wsparcie państwom członkowskim, aby umożliwić

² Unijny cel w zakresie efektywności energetycznej został początkowo ustalony i obliczony przy wykorzystaniu prognoz na 2030 r. przedstawionych w scenariuszu odniesienia z 2007 r. jako wartości odniesienia. Zmiana metodyki obliczania przez Eurostat bilansu energetycznego oraz usprawnienia w kolejnych prognozach modelowych wymagają zmiany poziomu bazowego. W związku z tym, przy zastosowaniu tego samego podejścia do określenia celu, tj. porównania go z prognozami bazowymi na przyszłość, poziom ambicji unijnego celu w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. ustala się w porównaniu z prognozami na 2030 r. przedstawionymi w scenariuszu odniesienia z 2020 r., odzwierciedlającymi wkłady krajowe z krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu.

im finansowanie spójnego zestawu środków i inwestycji mających na celu zaradzenie społecznym skutkom proponowanego nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji w sektorze budownictwa i transportu drogowego dla osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Nowe instrumenty finansowania powinny zachęcać państwa członkowskie do inwestowania między innymi w środki w zakresie efektywności energetycznej szczególnie ukierunkowane na wsparcie konsumentów znajdujących się w trudnej sytuacji i łagodzenie ubóstwa energetycznego, na przykład poprzez renowacje budynków. Kluczowe znaczenie ma zapewnienie, aby inwestycje w efektywność energetyczną były dokonywane na rzecz osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji w naszym społeczeństwie bez względu na to, czy będą finansowane z krajowych środków publicznych, ze środków prywatnych, czy też z funduszy na szczeblu UE.

Komisja z powagą podchodzi do wyrażonych przez Senat zastrzeżeń dotyczących polskiego sektora ciepłowniczego w świetle celów polityki klimatyczno-energetycznej i dostrzega znaczenie tej kwestii dla Polski. Problem ten był również tematem szeregu spotkań z władzami polskimi na szczeblu roboczym. Spotkania te miały na celu omówienie i wyjaśnienie wniosku po to, aby zidentyfikować ewentualne wyzwania, jakie mogą pojawić się w związku z modernizacją systemów ciepłowniczych w Polsce. We wniosku dotyczącym przekształcenia dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej określono wymóg redukcji emisji w systemach ciepłowniczych, ale również w indywidualnych systemach grzewczych gospodarstw domowych, nie faworyzując w ten sposób rynków z przewagą ogrzewania komunalnego ani indywidualnego. Analiza państw członkowskich na potrzeby oceny skutków dla sektora systemów ciepłowniczych i chłodniczych powinna obejmować różne rodzaje ogrzewania i chłodzenia (załącznik IX część III dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej w wersji przekształconej). Jest to również zasada, na której opierają się scenariusze zawarte w ocenie skutków towarzyszącej Planowi w zakresie celów klimatycznych (opracowane na szczeblu UE).

Przepisy szczegółowe zaproponowane w przekształconej dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej – w tym bardziej rygorystyczne definicje „efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego” i „wysokosprawnej kogeneracji” i powiązany obowiązek planowania w zakresie systemów ciepłowniczych w celu spełnienia definicji efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego – umożliwiają przejście na czystą energię zgodnie z celami Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie obniżenia emisyjności. Definicje te trzeba zmienić, aby zapewnić, by środki unijne i środki z pomocy państwa były wykorzystywane wyłącznie na inwestycje zgodne ze wspólnymi celami w zakresie klimatu i energii. Wniosek dotyczący przekształcenia dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej nie zakazuje innych inwestycji, ale inwestycje takie powinny odbywać się zgodnie z warunkami rynkowymi. Takie podejście stwarza warunki niezbędne do zachęcania do inwestycji w efektywność energetyczną zgodnie z celami UE w zakresie klimatu i energii. We wniosku nie zakazuje się jednak prowadzenia działalności gospodarczej ani inwestycji w systemy ciepłownicze, jeśli definicja efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego nie jest spełniona.

Biorąc pod uwagę, że w dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej określono wymagany unijny poziom ambicji zgodnie z Planem w zakresie celów klimatycznych, obniżenie tego poziomu ambicji – np. w postaci odstępstw lub przedłużenia terminów na rzecz jednego lub kilku państw członkowskich – może mieć negatywny wpływ na osiągnięcie celów

dyrektywy i zmniejszyć jej wkład w osiągnięcie celu klimatycznego do 2030 r. Wspólnym obowiązkiem wszystkich państw członkowskich jest dłożenie starań i wniesienie wkładów krajowych, aby osiągnąć wiążący cel UE w zakresie efektywności energetycznej na poziomie 9%. W związku z tym Komisja zdecydowanie zaleca, by nie stosować odstępstw ani nie przedłużać terminów osiągnięcia wartości docelowych.

Komisja zgadza się z Senatem w kwestii powiązania proponowanego nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji w sektorze budownictwa i transportu drogowego z wykorzystaniem dochodów z tego systemu m.in. na termomodernizację i zwiększenie efektywności energetycznej budynków. Komisja zaproponowała ustanowienie Społecznego Funduszu Klimatycznego, który będzie finansowany co do zasady z 25% oczekiwanych dochodów z nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji. Każde państwo członkowskie przedłoży Komisji plan społeczno-klimatyczny obejmujący między innymi projekty krajowe, których celem jest finansowanie środków i inwestycji mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej budynków, wdrożenie środków poprawy efektywności energetycznej, przeprowadzenie renowacji budynków oraz obniżenie emisyjności ogrzewania i chłodzenia budynków, w tym integrację wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (art. 3 ust. 3 wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie Społecznego Funduszu Klimatycznego). Ponadto Polska mogłaby również wykorzystać bezpośrednio uzyskane dochody na wzmocnienie pozycji lub ochronę odbiorców wrażliwych (art. 10 ust. 3 lit. h) dyrektywy w sprawie systemu handlu przydziałami emisji oraz art. 30d ust. 5 wniosku w sprawie zmiany tej dyrektywy).

Komisja uważa, że dialog polityczny z parlamentami narodowymi i zapoznanie się z ich opiniami mają zasadnicze znaczenie dla jak najskuteczniejszego zbliżenia instytucji i obywateli Unii Europejskiej do osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu. Komisja liczy na dalszy dialog z Senatem w tej kwestii także w przyszłości.

Z poważaniem

*Maroš Šefčovič
Wiceprzewodniczący*

*Kadri Simson
Członek Komisji*

ODPIS UWIERZYTELNIONY
W imieniu Sekretarza Generalnego

Martine DEPREZ
Dyrektor
Proces Decyzyjny i Kolegialność
KOMISJA EUROPEJSKA